

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРІЇ ТА ТРАНСПОРТУ

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Транспортних систем і технічного сервісу

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи магістра

магістр

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ
ШЛЯХІВ ДЛЯ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОГО ЗЕРНА»

Виконав: студент 2 курсу, групи 6ТТ
спеціальності

275 - Транспортні технології

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Ломейко Д.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник к.т.н., доцент Луб'яний П.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент к.т.н., доцент Войтович О.А.

(прізвище та ініціали)

Херсон – 2024

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет, відділення Інженерії та транспорту

Кафедра, циклова комісія Транспортних систем і технічного сервісу

Рівня вищої освіти магістр

спеціальність 275 – Транспортні технології

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ТСТС

к.т.н., доц. _____ П.В.Луб'яний

“ ____ ” _____ 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
СТУДЕНТУ**

Ломейко Дмитру Володимировичу

1. Тема проекту (роботи) Аналіз використання альтернативних шляхів для експорту українського зерна

керівник проекту (роботи) к.т.н., доц. Луб'яний П.В.

затверджені наказом вищого навчального закладу від 28.08.2024 року №372-С

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 09.12.2024 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи) Стан та перспективи України на світовому ринку зерна.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ, 1 Теоретичні засади дослідження ринку зерна у світі 2 Оцінка основних тенденцій та аналітика розвитку зернового ринку 3 Перспективи формування конюнктури ринку висновки, список використаних джерел.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

матеріали демонстраційної графічної частини формату А4

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Теоретична частина	<u>Луб'яний П.В. – к.т.н., доцент</u>		
Конструктивна частина	<u>Луб'яний П.В. – к.т.н., доцент</u>		

7. Дата видачі завдання 28.08.2024.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вступ	06.11.2023	
2	Теоретичні засади дослідження ринку зерна у світі	16.11.2023	
3	Оцінка основних тенденцій та аналітика розвитку зернового ринку	23.11.2023	
4	Перспективи формування кон'юнктури ринку	30.11.2023	
5	Висновки	07.12.2023	

Студент _____ Дмитро ЛОМЕЙКО
(підпис)

Керівник проекту (роботи) _____ Павло ЛУБ'ЯНИЙ
(підпис)

АНОТАЦІЯ

У даній роботі проведено дослідження теоретичних та практичних аспекти розвитку світового та вітчизняного ринку зерна.

Зроблено оцінку основних тенденцій та аналітику розвитку зернового ринку. Проаналізовано сучасний стан світового ринку зерна, подано структуру світового ринку зерна, окреслено роль та місце вітчизняної зернової продукції на світовому ринку зернових.

На основі проведеного аналізу запропоновано перспективи формування кон'юнктури ринку зернової продукції України в умовах війни, напрями вдосконалення регулювання експорту українського зерна.

ANNOTATION

In this paper, a study of theoretical and practical aspects of the development of the global and domestic grain market was conducted.

An assessment of the main trends and analysis of the development of the grain market was made. The current state of the world grain market is analyzed, the structure of the world grain market is presented, the role and place of domestic grain products in the world grain market is outlined.

On the basis of the analysis, prospects for the formation of the Ukrainian grain market situation in war conditions, as well as directions for improving the regulation of Ukrainian grain exports, are proposed.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ	
ЗЕРНА У СВІТІ	7
1.1. Суть світового ринку зерна як частини світового товарного ринку	7
1.2. Механізм функціонування світового ринку зерна.....	11
1.3. Міжнародний досвід функціонування та регулювання ринку зерна	18
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА АНАЛІТИКА	
РОЗВИТКУ	
ЗЕРНОВОГО РИНКУ	25
2.1. Аналіз сучасного стану світового ринку зерна	25
2.2. Структура світового ринку зерна.....	33
2.3. Роль та місце вітчизняної зернової продукції на світовому ринку	
зернових.....	3
7	
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ	
ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	
46	
3.1. Проблеми експортної політики України на ринку зерна	46
3.2. Прогнозні показники виробництва та експорту українського зерна	51
3.3. Напрями вдосконалення регулювання експорту українського зерна.....	56
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65

ВСТУП

Світовий ринок зерна залишається одним із найбільш важливих стратегічних напрямів експорту вітчизняної аграрної продукції. Будь -які тенденції і тренди цього ринку мають безпосередній вплив і на стан розвитку аграрного експорту України, а також відображуються на цінній ситуації, що в загальному підсумку має довгострокові наслідки для усієї зернової галузі.

Останніми роками на світовому продовольчому ринку суттєво зростають обсяги торгівлі зерном через збільшення його пропозиції і попиту. Це відкриває одночасно як значні можливості для розвитку вітчизняного аграрного експорту, так і створює певні ризики, пов'язані з волативністю світових цін на зернові культури. Зернове господарство України є стратегічною і найбільш ефективною галуззю народного господарства. Зерно і вироблені з нього продукти становлять основу продовольчої безпеки держави. Питома вага України на світовому ринку кукурудзи складає 15%, пшениці - 10%, ячменю - 13%. На сьогодні на стан галузі вплинула ситуація із агресією росії, що значною мірою на початку сезону паралізувало торгівлю і логістику зерновими та привело до втрати певної частини врожаю зернових. Тому актуальним завданням для виробників зернової продукції є саме визначення загроз і викликів розвитку зернової галузі України в умовах війни.

Вторгнення росії на територію України сформувало збої у роботі аграрних підприємств та ланцюжків постачання сировини, ресурсів та готової продукції. Тому, одними із ключових питань стали забезпечення українців продовольством та достатність зерна для внутрішнього споживання, а також забезпечення його експортних можливостей.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз світового та вітчизняного ринку зерна та обґрунтування перспектив розвитку зернової галузі України.

Об'єкт дослідження - світовий та вітчизняний ринок зерна як різновиди товарних ринків.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти розвитку світового та вітчизняного ринку зерна.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи були поставлені такі завдання:

- > висвітлення світового ринку зерна як частини світового товарного ринку;
- > вивчення механізму функціонування світового ринку зерна;
- > ознайомлення з міжнародним досвідом функціонування та регулювання ринку зерна;

- > аналіз сучасного стану світового ринку зерна;
- > оцінка структури світового ринку зернової продукції;
- > обґрунтування ролі та місця вітчизняної зернової продукції у світовому ринку зерна;
- > окреслення проблем експортної політики України на ринку зерна;
- > розрахунок прогнозних показників експорту вітчизняного зерна;
- > окреслення напрямів вдосконалення регулювання експорту українського зерна.

Інформаційною базою для написання кваліфікаційної роботи слугували нормативні акти Міністерства економіки України, Державної служби статистики України, статистичні матеріали міжнародних, міжурядових організацій в галузі зерна, наукові публікації провідних українських та зарубіжних вчених з проблем дослідження зернового ринку.